

Skattereform ger fler företag

En grupp med Marcus Wallenberg i spetsen föreslår att staten bör satsa i nya riskkapitalfonder tillsammans med svenskt eller utländskt institutionellt kapital.

På 1980-talet – när stora industrinläggningar skedde – gjordes motsvarande investeringar i olika delar av Sverige alltifrån Malmfälten invest i Norrbotten till Landskrona invest i Skåne. Dessa investeringsbolag finansierades främst av staten och av olika storföretag samt i mycket begränsad utsträckning av privatpersoner. Själv deltog jag aktivt i styrelsearbetet i två av dem och följde på nära håll några av de andra. Min erfarenhet av dessa projekt är följande:

- ▶ Väldigt få av de nystartade företag som finansierades har överlevt.

Investeringsbolagen började förvärva befintliga livskraftiga företag som i många fall har utvecklats positivt.

- ▶ Dessa förvärv skedde ofta i konkurrens med andra etablerade aktörer på marknaden.

- ▶ Målsättningen kom därmed nästan aldrig att uppfyllas och kapitalförstoringen var omfattande.

Skälen till misslyckandet tror jag är följande:

- ▶ Livskraftiga utvecklingsprojekt finner ofta sin finansiering på den ordinarie kapitalmarknaden.

- ▶ Till statligt subventionerade fonder eller bolag söker sig därför de som har misslyckats på den vanliga marknaden därför att projekten inte bedöms som livskraftiga.

Rune Andersson

ordförande,
Mellby Gård

”Staten och institutionellt kapital saknar den kompetens och det engagemang som privata personer kan erbjuda.”

- ▶ Institutionellt kapital saknar den kompetens och det engagemang som bara ägare av kött och blod kan bidra med.

- ▶ **För att ytterligare stimulera privatpersoner och privata företag bör staten därför arbeta med generella åtgärder främst inom skatteområdet. Ett par skattefrågor är särskilt viktiga.**

- ▶ Om ett privat bolag satsar eget kapital i ett nystartat utvecklingsbolag är inte förlusten avdragsgill. Detta borde den vara för att öka riskviljan.

- ▶ Många utvecklingsbolag skulle kunna ge ut så kallade vinstdelningslån och få avdrag för räntan – det går inte i dag. Givetvis blir ränteintäkten skattepliktig hos mottagaren. Därför blir det skatteneutralt för staten.

Innan nya statligt subventionerade riskkapitalbolag införs borde därför följande utredningar göras:

- ▶ Låt några forskare gå igenom alla 1980-talets statliga satsningar på investeringsbolag och se vad resultatet blev.

- ▶ Se över de generella skattereglerna och hur vissa ändringar av dessa kan öka riskviljan hos privata investerare med kompetens och engagemang.

- ▶ **Kanske kan staten på detta sätt utan några kostnader alls på sikt medverka till att vi får fler potentiella utvecklingsbolag att växa.**

Staten och institutionellt kapital saknar den kompetens och det engagemang som privata personer kan erbjuda.

Statliga fonder kan också

Rune Andersson, vd i Mellby Gård, diskuterar en ny typ av fonder som vi inom Iva-projektet Innovation för tillväxt har presenterat (DI Debatt 13/4).

I fonderna samverkar statligt, nationellt och internationellt institutionellt kapital för att ge innovativa snabbväxande svenska företag nödvändig tillgång till kompetent kapital i tidiga utvecklingsskeden.

Rune Andersson hänvisar till erfarenheter från misslyckade statliga satsningar i riskkapitalfonder på 1980-talet, för 30 år sedan. De var i första hand inriktade på lågteknologiverksamhet och utgick från en nationell kapitalmarknad.

Utgångspunkten för vårt förslag är att dagens och morgondagens svenska innovativa företag med högteknologiinriktning ska bli konkurrenskraftiga på en global marknad med en integrerad internationell finansmarknad.

Rune Andersson anser att institutionellt kapital saknar nödvändig kompetens och engagemang. Vi hävdar motsatsen. Erfarenhet från välfungerande riskkapitalmarknader i USA, Israel, Storbritannien och Kanada ger oss stöd.

I vårt förslag startas en fond först när managementgruppen efter en noggrann kartläggning av ett betydande antal svenska företag med tillväxtpotential, har arbetat fram en inriktning på fonden.

Nästa steg är att institutionella pla-

Marcus Wallenberg

ordförande, SEB, ordförande, styrgruppen, Innovation för tillväxt

Stefan Löfven

ordförande, IF Metall, styrgruppsmedlem

Johan Hernmarck

ordförande, Provider Venture Partners, styrgruppsmedlem

Björn O Nilsson

vd, Iva, styrgruppsmedlem

Christina Lugnet

generaldirektör, Tillväxtverket, styrgruppsmedlem

Charlotte Brogren

generaldirektör, Vinnova, styrgruppsmedlem

cerare – minst tre – åtar sig att investera. Med sin beprövade metod utvärderar de noga managementgruppens kompetens och förslag till fondinriktning. Först i ett tredje steg går staten in.

Pengarna ska gå till innovativa bolag i en tidig snabb tillväxtfas med ett negativt kassaflöde. De ska inte kunna användas för att köpa ut redan etablerade bolag. Vi är långt ifrån de statligt subventionerade riskkapitalbolag som Rune Andersson är rädd för.

Vårt förslag innebär inte att staten ska investera och bidra med managementresurser för att långsiktigt konkurrera med det privata kapitalet.

I stället ska engagemang genom sin tidsbegränsning ge en vitamininjektion till den svenska riskkapitalmarknaden som till stora delar havererade efter it-boomen 2000.

Också inkubatorssystem har sin givna plats på en välfungerande riskkapitalmarknad. Innovationsbron har alla förutsättningar att också i framtiden fylla en viktig roll som en av dessa.

Olika åtgärder för att stimulera företag i de allra tidigaste skedena är viktiga. Skatteincitament för privatpersoner, åtgärder för att stimulera forskning och utveckling, och nätverk av affärsänglar är alla viktiga områden där det finns utrymme för åtgärder. Inom Ivaprojektet

Innovation för tillväxt återkommer till flera av dessa frågor under den närmaste tiden.

Staten bör stimulera – inte äga

Ivagruppern ”Innovation för tillväxt” argumenterar för att staten bör satsa pengar – med lägre avkastningskrav än övriga ägare – i fonder tillsammans med institutionellt kapital (DI Debatt 17/4).

Dessa fonder skulle investera i ”innovativa snabbväxande företag” med ”hög teknologiinriktning” enligt förslagsställarna.

Låt mig påpeka att Sveriges två största tillväxtsuccéer under det senaste halvseket, Ikea och H&M, inte sysslar med högteknologi.

Min poäng är därför att generella åtgärder från statens sida – till exempel inom skatteområdet – är viktigast.

Vilken typ av företag som sedan utvecklas kommer entreprenörerna och marknaden att avgöra.

Staten bör hålla sig borta från ägandet och i stället skapa ett bra tillväxtklimat – inte minst inom skatteområdet – så att vi får många nya företag inom olika områden.

RUNE ANDERSSON

ordförande, Mellby gård